

Βρυξέλλες, 30 Ιουνίου 2026
(OR. en)

10456/1/26
REV 1

POLMAR 54
POLGEN 166
COMAR 28
ENV 714
ENER 387
MAR 90
PECHE 235
RELEX 821
SUSTDEV 46
TRANS 410
RECH 273
PROCIV 128

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	11 Ιουνίου 2026
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2026) 530 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Στρατηγική της ΕΕ για ανθεκτικές, ευημερούσες και βιώσιμες παράκτιες κοινότητες

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2026) 530 final.

σνημμ.: COM(2026) 530 final

Βρυξέλλες, 10.6.2026
COM(2026) 530 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Στρατηγική της ΕΕ για ανθεκτικές, ευημερούσες και βιώσιμες παράκτιες κοινότητες

1. Εισαγωγή

Από τις αλιευτικές κοινότητες έως τις παράκτιες πόλεις, η καθημερινή ζωή 95 εκατομμυρίων ανθρώπων που ζουν κατά μήκος των 70 000 χλμ. της ακτογραμμής της ΕΕ και εντός των παράκτιων περιοχών της ΕΕ είναι στενά συνδεδεμένη με τον ωκεανό.

Η παράκτια γεωγραφία και ταυτότητα της ΕΕ προσφέρουν μοναδικές ευκαιρίες. Όντας στο σημείο που συναντιέται η ξηρά με τη θάλασσα, οι παράκτιες κοινότητες διαθέτουν ισχυρά περιβαλλοντικά, κοινωνικά και πολιτιστικά πλεονεκτήματα και αναξιοποίητο δυναμικό για την προώθηση της βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας. Χρησιμεύουν ως πεδία δοκιμών για τη γαλάζια καινοτομία και τα νέα βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα, λειτουργούν ως θεματοφύλακες του παράκτιου και θαλάσσιου περιβάλλοντος, ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, αποκαθιστούν τα θαλάσσια και παράκτια οικοσυστήματα και διαφυλάσσουν την πλούσια θαλάσσια πολιτιστική κληρονομιά και ταυτότητά της. Διαδραματίζουν καίριο ρόλο ως τοπικοί κόμβοι θαλάσσιου εμπορίου, τουρισμού και παραγωγής τροφίμων και καθαρής ενέργειας.

Ταυτόχρονα, οι παράκτιες κοινότητες της ΕΕ βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της κλιματικής αλλαγής, της απώλειας θαλάσσιας και παράκτιας βιοποικιλότητας και της θαλάσσιας ρύπανσης. Ο μη ισορροπημένος τουρισμός, η έλλειψη οικονομικά προσιτής στέγασης, η εποχικότητα των οικονομικών δραστηριοτήτων (όπως ο τουρισμός ή η αλιεία) και οι περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης, καθώς και οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και οι αυξανόμενες υβριδικές απειλές, δημιουργούν πρόσθετες προκλήσεις. Οι παράκτιες περιοχές είναι επίσης εκτεθειμένες σε απειλές κατά της ασφάλειας λόγω της γεωγραφικής τους θέσης, και έχουν στρατηγική σημασία από την άποψη της ασφάλειας και της άμυνας υπό τις παρούσες τεταμένες γεωπολιτικές συνθήκες. Εάν δεν αντιμετωπιστούν, οι πιέσεις αυτές ενέχουν τον κίνδυνο υπονόμησης των μέσων διαβίωσης, της ασφάλειας και της ευημερίας των παράκτιων κοινοτήτων, με ευρύτερες συνέπειες για την ανθεκτικότητα, την ανταγωνιστικότητα και την ασφάλεια της ΕΕ. Οι παράκτιες κοινότητες της ΕΕ χαρακτηρίζονται από μεγάλη ποικιλομορφία και ποικίλλουν από μικρές αλιευτικές κοινότητες έως μεγάλες βιομηχανικές πόλεις-λιμένες, με διαφορετικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά, περιβάλλοντα, διακυβέρνηση, πολιτισμούς και δημογραφικές συνθήκες. Μια ενιαία προσέγγιση για όλες αυτές τις κοινότητες δεν θα ήταν ούτε εφικτή ούτε αποτελεσματική. Ως εκ τούτου, οι αναπτυξιακές στρατηγικές πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες, δηλαδή να σχεδιάζονται και να εφαρμόζονται σε τοπικό επίπεδο, ώστε να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες ανάγκες, προκλήσεις και ευκαιρίες.

Σύμφωνα με τους στόχους του ευρωπαϊκού συμφώνου για τους ωκεανούς¹, **προτείνεται για πρώτη φορά μια στρατηγική της ΕΕ που εντάσσει τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες των παράκτιων κοινοτήτων σε ένα ενιαίο συνεκτικό πλαίσιο.** Οι ειδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα νησιωτικά εδάφη και οι εξόχως απόκεντρες περιοχές αντιμετωπίζονται από τη στρατηγική της ΕΕ για τα νησιά² και από τη μελλοντική στρατηγική της ΕΕ για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές.

2. Μια προσέγγιση της ΕΕ για τις παράκτιες κοινότητες

Δεδομένου ότι πολλές πολιτικές και ταμεία της ΕΕ επηρεάζουν τις παράκτιες περιοχές, μια συνεκτική προσέγγιση όσον αφορά την ανάπτυξη και την εφαρμογή τους μπορεί να μεγιστοποιήσει τις συνέργειες μεταξύ των πολιτικών για τη θάλασσα, το κλίμα, τη συνοχή, την κοινωνία, την έρευνα και καινοτομία, την ενέργεια και το περιβάλλον. Οι δράσεις της ΕΕ θα

¹ COM(2025) 281 final.

² COM(2026) 520 final.

συμπληρώνουν —δεν θα αντικαθιστούν— τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές προσπάθειες, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.

Η στρατηγική αυτή, θέτοντας τις παράκτιες κοινότητες στο επίκεντρό της, παρέχει σαφείς κατευθύνσεις ώστε να υποστηρίξει τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη στον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την εφαρμογή —τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

Μια προσέγγιση της ΕΕ για τις παράκτιες κοινότητες πρέπει να έχει ως αφετηρία της τις ανάγκες και τις ανησυχίες των ανθρώπων που ζουν στις ακτές. Με βάση τις διαβουλεύσεις με τους συμφεροντούχους³ και την ανάλυση των κινδύνων και των ευκαιριών για τις παράκτιες κοινότητες, η προσέγγιση της ΕΕ προσδιορίζει **τρεις στρατηγικούς στόχους για τις ευρωπαϊκές παράκτιες κοινότητες**:

- i. **Ενημερία.** Επενδύσεις σε μια ποικιλόμορφη και βιώσιμη γαλάζια οικονομία, υποστηριζόμενη από την καινοτομία και τα νέα βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα, και μέριμνα ώστε να ωφελούνται οι τοπικές κοινωνίες.
- ii. **Ανθεκτικότητα.** Συνεχής προσαρμογή στους αυξανόμενους κινδύνους που ενέχει η κλιματική αλλαγή καθώς και σε άλλους περιβαλλοντικούς, οικονομικούς, κοινωνικούς κινδύνους και σε κινδύνους για την ασφάλεια, με παράλληλη συμβολή στην απανθρακοποίηση, στην προώθηση βιώσιμων πρακτικών και στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε όλες τις παράκτιες και θαλάσσιες δραστηριότητες.
- iii. **Βιωσιμότητα.** Ανάπτυξη δυναμικών, συμπεριληπτικών και ελκυστικών χώρων στους οποίους οι άνθρωποι όλων των γενεών θα μπορούν να ζουν, να εργάζονται και να περνούν τον ελεύθερο χρόνο τους, και στους οποίους η ναυτική πολιτιστική παράδοση και η τοπική ταυτότητα θα μπορούν να διατηρούνται ακμαίες και να αναπτύσσονται.

2.1. Ενημερούσες παράκτιες κοινότητες

(1) Ενίσχυση και διαφοροποίηση των παραδοσιακών τομέων της γαλάζιας οικονομίας

Η γαλάζια οικονομία της ΕΕ παράγει άμεσα ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ύψους περίπου 263 δισ. EUR ετησίως. Αν και εξακολουθεί να υποχρηματοδοτείται, οι επενδυτικές ευκαιρίες σε όλους τους τομείς της γαλάζιας οικονομίας κερδίζουν έδαφος⁴. Οι γνώσεις για τη θάλασσα και οι γαλάζιες καινοτομίες και τεχνολογίες προωθούν ήδη νέα επιχειρηματικά μοντέλα και ευκαιρίες. Η ταχεία πρόοδος που πραγματοποιείται στους τομείς των υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, των ψηφιακών λύσεων και της παρατήρησης των ωκεανών μπορεί να μετασχηματιστεί σε τοπικές θέσεις εργασίας, δεξιότητες και επενδύσεις για τις παράκτιες κοινότητες. Οι παράκτιες κοινότητες μπορούν να λειτουργήσουν ως κόμβοι γαλάζιας οικονομίας, στους οποίους η καινοτομία προωθεί την ανταγωνιστικότητα ενισχύοντας τις συνολικές οικονομικές επιδόσεις της ΕΕ και διασφαλίζοντας τη βιώσιμη χρήση του φυσικού κεφαλαίου των ωκεανών. Χάρη στην εστίασή τους στις επενδύσεις στα περιφερειακά πλεονεκτήματα, οι **στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης (S3)** προωθούν τη συνεργασία σε τοπικά και περιφερειακά οικοσυστήματα γαλάζιας καινοτομίας που δημιουργούν επιχειρηματική ανάπτυξη και θέσεις εργασίας στις παράκτιες κοινότητες. Για την καλύτερη σύνδεση και κλιμάκωση της καινοτομίας σε βασικά οικοσυστήματα, όπως οι γαλάζιες βιοτεχνολογίες, η γαλάζια βιοοικονομία και η έξυπνη κυκλική υδατοκαλλιέργεια, η

³ Στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων πραγματοποιήθηκαν: πρόσκληση υποβολής στοιχείων, εργαστήρια και μια σύνοδος στις Ημέρες Ωκεανών, ενώ εκπονήθηκε επίσης ειδική μελέτη.

⁴ Δεδομένα του 2023 από την έκθεση της ΕΕ για τη γαλάζια οικονομία 2025 και «Το επόμενο κύμα της γαλάζιας ανάπτυξης» – έκθεση για τους επενδυτές 2026, αντίστοιχα.

Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τη θεματική πλατφόρμα των S3 για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία⁵.

Η βιομηχανική βάση της γαλάζιας οικονομίας —συμπεριλαμβανομένων της θαλάσσιας μεταποίησης, της ναυτιλίας και των λιμένων— παραμένει σημαντικός πυλώνας της ικανότητας καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ. Η **στρατηγική της ΕΕ για τους λιμένες** και η **ευρωπαϊκή βιομηχανική θαλάσσια στρατηγική (EIMS)**⁶ προσδιορίζουν τρόπους για τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών ευκαιριών και καινοτομίας, σε τομείς όπως η πράσινη ναυτιλία, η υπεράκτια ενέργεια και η εφοδιαστική. Η στρατηγική αυτή θα δημιουργήσει, αφενός, τοπικές θέσεις εργασίας υψηλής ποιότητας μέσω της καινοτομίας και των βιομηχανικών συνεργατικών σχηματισμών με άξονα τους λιμένες και, αφετέρου, τις υποδομές και τη συνδεσιμότητα για την ανταγωνιστικότητα και την ασφάλεια της ΕΕ στο σύνολό της.

Οι τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένης της ευρύτερης αλυσίδας αξίας, αποτελούν τη ραχοκοκαλιά πολλών παράκτιων οικονομιών. Αυτά τα παραδοσιακά επαγγέλματα έχουν βαθιές ρίζες στην πολιτιστική κληρονομιά της ΕΕ και είναι ζωτικής σημασίας για τον επισιτιστικό εφοδιασμό της ΕΕ. Η συνεχής πρόοδος στη βιώσιμη διαχείριση της αλιείας, στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΠ), είναι απαραίτητη για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του τομέα, τις τοπικές θέσεις εργασίας, τα δίκαια εισοδήματα, την επισιτιστική ασφάλεια και την ανανέωση των γενεών (ένταξη νεότερων ατόμων στον τομέα, ώστε να συνεχίσει να υπάρχει στο μέλλον).

Η πρόσφατη αξιολόγηση του κανονισμού ΚΑΠ⁷ δείχνει ότι η πρόοδος που σημειώθηκε δεν είναι επαρκής: η αποκατάσταση των ιχθυαποθεμάτων παραμένει υπερβολικά βραδεία και τα οικονομικά οφέλη υπερβολικά χαμηλά, μεταξύ άλλων λόγω νέων προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων των γεωπολιτικών εξελίξεων, της κλιματικής αλλαγής και των υψηλών τιμών της ενέργειας. Το δυναμικό της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας εξακολουθεί να μην αξιοποιείται επαρκώς. Η αξιολόγηση της ΚΑΠ θα τροφοδοτήσει πιθανές μεταρρυθμίσεις της ΚΑΠ και θα χρησιμεύσει ως βάση για το **όραμα της Επιτροπής για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια με ορίζοντα το 2040**, ένα 15ετές στρατηγικό πλαίσιο για την καθοδήγηση της χάραξης πολιτικής κατά τις επόμενες δεκαετίες με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας και της ανθεκτικότητας των τομέων. Στο πλαίσιο του οράματος αυτού, η Επιτροπή θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην ανθεκτικότητα, τη βιωσιμότητα και την ευημερία των παράκτιων κοινοτήτων.

Ο **παράκτιος τουρισμός** είναι ο μεγαλύτερος εργοδότης στη γαλάζια οικονομία και προσφέρει άμεση απασχόληση σε εκατομμύρια ανθρώπους στην ΕΕ⁸. Ωστόσο, ο υπερβολικός τουρισμός μπορεί να αυξήσει την ευπάθεια στην εποχικότητα, τον υπερπληθυσμό, την καταπόνηση των πόρων και των υποδομών και τις προκλήσεις στέγασης. Η **επικείμενη στρατηγική της ΕΕ για τον βιώσιμο τουρισμό** που θα εκδώσει η Επιτροπή αποσκοπεί στην προώθηση πιο ανθεκτικών και ανταγωνιστικών μοντέλων τουρισμού που ωφελούν τις τοπικές κοινότητες και τους ταξιδιώτες.

(2) Ευκαιρίες για καινοτομία, γνώσεις για τη θάλασσα και νέα επιχειρηματικά μοντέλα

Οι γνώσεις για τη θάλασσα και οι γαλάζιες καινοτομίες και τεχνολογίες προωθούν νέα επιχειρηματικά μοντέλα αποφέροντας οφέλη σε τοπικό και ενωσιακό επίπεδο, ενώ η πρόοδος στον τομέα των υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, των ψηφιακών λύσεων και της

⁵ Inforegio - Sustainable Blue Economy

⁶ COM(2026) 112 και COM(2026) 111 αντιστοίχως.

⁷ SWD(2026) 120 final.

⁸ Ο τομέας του παράκτιου τουρισμού απασχολούσε πάνω από 2,7 εκατομμύρια ανθρώπους και παρήγαγε ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ύψους 93 δισ. EUR ([Παρατηρητήριο Γαλάζιας Οικονομίας της ΕΕ](#)). Στοιχεία του 2023.

παρατήρησης των ωκεανών μπορεί να μετασχηματιστεί σε τοπικές θέσεις εργασίας και επενδύσεις. Ομοίως, όπως περιγράφεται ανωτέρω, οι παράκτιες κοινότητες μπορούν να λειτουργήσουν ως κόμβοι γαλάζιας οικονομίας.

Η ανάπτυξη της γαλάζιας οικονομίας στο μέλλον θα εξαρτηθεί από την επιτάχυνση της ψηφιοποίησης, την εκμετάλλευση των ωκεάνιων δεδομένων και τη βελτίωση των γνώσεων για τη θάλασσα και τους ωκεανούς. Τα καινοτόμα επιχειρηματικά μοντέλα, όπως η προγνωστική συντήρηση υπεράκτιων περιουσιακών στοιχείων, καθώς και οι εφαρμογές διπλής χρήσης, απαιτούν ισχυρότερα συστήματα δεδομένων και παρατήρησης. Η **πρωτοβουλία OceanEye**⁹ θα ενισχύσει την παρακολούθηση και την παρατήρηση των ωκεανών σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο και θα δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για τις παράκτιες κοινότητες: **θα βελτιώσει τις γνώσεις μας για τα παράκτια ύδατα** και θα ενισχύσει την ικανότητά μας να αξιολογούμε τους κλιματικούς κινδύνους, να εντοπίζουμε απειλές για την ασφάλεια στη θάλασσα και να δημιουργούμε ευκαιρίες για τη γαλάζια οικονομία της ΕΕ. Η πρωτοβουλία OceanEye, σε συνέργεια με την πρωτοβουλία «Προορισμός η Γη»¹⁰, θα παρέχει δεδομένα και εργαλεία σε κλίμακα ακτών που θα υποστηρίζουν την τοπική καινοτομία στις ωκεάνιες τεχνολογίες και υπηρεσίες δεδομένων. Θα συμβάλει επίσης στην ενίσχυση του συναισθηματικού δεσμού μεταξύ των πολιτών και της θάλασσας και στη μετατροπή της παρατήρησης των ωκεανών σε πολιτικό και πολιτιστικό εργαλείο.

Οι περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης και η εποχικότητα της οικονομικής δραστηριότητας (π.χ. στον τουρισμό, την αλιεία) υπονομεύουν την ευημερία σε ορισμένες παράκτιες περιοχές. Οι καινοτομίες και τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα (π.χ. αλιευτικός τουρισμός, αλιεία που υποστηρίζεται από την κοινότητα, ανάπτυξη τοπικών αλυσίδων αξίας, καθιέρωση του τοπικού εμπορικού σήματος και υδατοκαλλιέργεια χαμηλού τροφικού επιπέδου) μπορούν να υποστηρίξουν την **οικονομική διαφοροποίηση**. Οι ανανεώσιμοι θαλάσσιοι πόροι μπορούν να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και να προωθήσουν την τοπική ανάπτυξη στο πλαίσιο της γαλάζιας βιοοικονομίας. Η επικείμενη **πρωτοβουλία της ΕΕ για την καινοτομία στη γαλάζια βιοοικονομία (BlueBIP)** θα ενισχύσει την περιφερειακή συνεργασία και τις συνέργειες μεταξύ της υδατοκαλλιέργειας, της αλιείας, της γεωργίας, της έρευνας, των τοπικών αρχών και των βιομηχανιών βιοπροϊόντων, με σκοπό την ανάπτυξη πρακτικών αξιακών αλυσίδων, όπως τα λιπάσματα με βάση τα φύκη, η μετατροπή υποπροϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σε ζωοτροφές ή βιοϋλικά, η ανάκτηση θρεπτικών ουσιών μεταξύ παράκτιων και γεωργικών περιοχών και τα προϊόντα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών από τη βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια. Οι δράσεις αυτές μπορούν να δώσουν ώθηση στην οικονομική διαφοροποίηση, την ανθεκτικότητα και τους στόχους της κυκλικής οικονομίας και να ενισχύσουν έτσι τους δεσμούς μεταξύ των παράκτιων και των εσωτερικών περιφερειών και των ενδιαφερόμενων μερών.

Οι πιστώσεις για τη φύση και οι πιστώσεις γαλάζιου άνθρακα μπορούν να αποτελέσουν μηχανισμούς επιβράβευσης των δραστηριοτήτων αποκατάστασης και αντιστροφής της απώλειας θαλάσσιας βιοποικιλότητας, και να αυξήσουν παράλληλα τη δέσμευση άνθρακα. Για να καταστεί δυνατή η έκδοση και εμπορία **πιστώσεων γαλάζιου άνθρακα** στο μέλλον, η **Επιτροπή θα υποστηρίξει την ανάπτυξη μεθοδολογίας πιστοποίησης των οικοσυστημάτων γαλάζιου άνθρακα (για παλιρροϊκά έλη και υποθαλάσσιους λειμώνες)** στο πλαίσιο του κανονισμού του 2024 για τις απορροφήσεις άνθρακα και την ανθρακοδεσμευτική γεωργία (CRCF). Έως το 2028 έχει προγραμματιστεί σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση πράξης για την εν λόγω μεθοδολογία. Επιπλέον, στο πλαίσιο του **χάρτη πορείας για τις πιστώσεις για τη φύση**¹¹, η Επιτροπή διαρθρώνει ένα αυξανόμενο χαρτοφυλάκιο έργων μέσω των

⁹ OceanEye: Ενίσχυση της παρατήρησης και της προστασίας των ωκεανών — Ευρωπαϊκή Επιτροπή

¹⁰ Προορισμός: η Γη

¹¹ COM/2025/374 final.

πρωτοβουλιών έρευνας, καινοτομίας και πιλοτικών πρωτοβουλιών της για τη δοκιμή διαφόρων επιλογών, με την υποστήριξη των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη», LIFE, Green Assist και άλλων μέσων της ΕΕ.

Η Επιτροπή εξετάζει τα μέσα συνεργασίας με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο μιας αυστηρής κοινής διαδικασίας παρακολούθησης που μπορεί να στηρίζει την υποβολή εκθέσεων και την επαλήθευση των απογραφών άνθρακα στο πλαίσιο του κανονισμού για τη χρήση γης, την αλλαγή χρήσης γης και τη δασοπονία (LULUCF)¹² και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον κανονισμό για την αποκατάσταση της φύσης. Η κινητοποίηση ιδιωτικής χρηματοδότησης για την αποκατάσταση, την παρακολούθηση και τη διαχείριση αυτών των οικοσυστημάτων μπορεί να ενισχύσει τις προσπάθειες αυτές.

Οι χρήσεις του θαλάσσιου χώρου (π.χ. διατήρηση και αποκατάσταση της φύσης, ενέργεια, αλιεία, υδατοκαλλιέργεια, ναυτιλία και τουρισμός) είναι στενά συνυφασμένες με την ανάπτυξη των παράκτιων κοινοτήτων. Καθώς αυξάνεται ο ανταγωνισμός για το διάστημα, είναι ιδιαίτερα αναγκαίος ο αποτελεσματικός σχεδιασμός, και η **οδηγία για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό (ΟΘΧΣ)** χρειάζεται να εκσυγχρονιστεί. Η ΟΘΧΣ παρέχει ένα συνεκτικό, διαφανές και τεκμηριωμένο πλαίσιο, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων των αυξανόμενων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, της θαλάσσιας ρύπανσης και των περιβαλλοντικών πιέσεων από την εντατικοποίηση της χρήσης των ακτών και της θάλασσας, των ισχυρότερων αλληλεπιδράσεων ξηράς-θάλασσας και της ανάγκης για βελτιωμένη διακυβέρνηση των ωκεανών¹³. Η επικείμενη **ευρωπαϊκή πράξη για τους ωκεανούς**, η οποία αναμένεται έως το τέλος του 2026, αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό της ΟΘΧΣ σύμφωνα με τις προτεραιότητες του συμφώνου για τους ωκεανούς. Προβλέπει τη συμμετοχή των παράκτιων κοινοτήτων στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη συνύπαρξη θαλάσσιων δραστηριοτήτων, τη βιώσιμη χρήση του φυσικού κεφαλαίου των ωκεανών και την ενισχυμένη διασυννοριακή συνεργασία.

Η **στρατηγική της ΕΕ για τις υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας**¹⁴ στηρίζει την απανθρακοποίηση και την ενεργειακή ασφάλεια και προσφέρει ευκαιρίες στις παράκτιες κοινότητες όσον αφορά την προηγμένη μεταποίηση, τις αναβαθμίσεις λιμένων, τις επενδύσεις στην αλυσίδα εφοδιασμού και τις υπηρεσίες συντήρησης, ιδίως για την υπεράκτια αιολική ενέργεια και όλο και περισσότερο για την κυματική και παλιρροϊκή ενέργεια. Σε επίπεδο ΕΕ, αυτό θα ενισχύσει την ενεργειακή ασφάλεια και θα επιταχύνει τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων. Ταυτόχρονα, ο ανταγωνισμός για τον παράκτιο και θαλάσσιο χώρο και οι πολύπλοκοι κανόνες σχεδιασμού μπορούν να επιβραδύνουν την αδειοδότηση νέων ενεργειακών έργων και να δημιουργήσουν εντάσεις με άλλες χρήσεις της γης και της θάλασσας, όπως η αλιεία και η διατήρηση της φύσης. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τον ολοκληρωμένο θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και να εξορθολογίσουν την αδειοδότηση, διασφαλίζοντας παράλληλα την τοπική αξία και τη δημόσια στήριξη με τη συμμετοχή των παράκτιων κοινοτήτων σε δραστηριότητες **τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ)**. Οι **πρωτοβουλίες ΤΑΠΤΚ**, οι οποίες υποστηρίζονται με περίπου 1 δισ. EUR από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑ) μεταξύ 2021 και 2027, και συμπληρώνονται από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, **αποφέρουν ήδη άμεσα οφέλη στις τοπικές κοινότητες**¹⁵ μέσω μιας συμμετοχικής

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2018/841.

¹³ COM(2026) 174 final. Δεύτερη έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 2014/89/ΕΕ.

¹⁴ COM(2020) 741 final.

¹⁵ [CLLD in fisheries and coastal communities](#): Achievements and Lessons (ΤΑΠΤΚ στην αλιεία και τις παράκτιες κοινότητες: επιτεύγματα και διδάγματα). FAMENET, 2025

προσέγγισης από τη βάση προς την κορυφή, ιδίως όσον αφορά τη διαφοροποίηση του εισοδήματος. Πέρα από την ΤΑΠΤΚ, μια τοποκεντρική προσέγγιση (η οποία περιλαμβάνει επίσης το **LEADER** και τα **Έξυπνα Χωριά**) μπορεί να αντιμετωπίσει τις ειδικές προκλήσεις των νησιωτικών και παράκτιων περιοχών. Στο μέλλον, αυτά τα συμμετοχικά εργαλεία θα πρέπει να συνεχιστούν και να ενσωματωθούν καλύτερα σε μια πιο πολυτομεακή προσέγγιση της ΤΑΠΤΚ, μεταξύ άλλων μέσω του μελλοντικού BlueBIP.

Η ανανέωση των γενεών είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της ζωντάνιας και της ανταγωνιστικότητας των παράκτιων κοινοτήτων. Η γήρανση του πληθυσμού και η μετανάστευση των νέων αποδυναμώνουν τις τοπικές αγορές εργασίας, την επιχειρηματικότητα και βασικούς θαλάσσιους τομείς, όπως η αλιεία, η υδατοκαλλιέργεια ή οι καινοτόμες γαλάζιες βιομηχανίες. Η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, σαφών διαδρομών σταδιοδρομίας καθώς και ισχυρών προσφορών δεξιοτήτων, αλλά και η μείωση του διοικητικού φόρτου, είναι καίριας σημασίας για την προσέλκυση και τη διατήρηση των νέων και για την τόνωση της καινοτομίας. Το 2027 η Επιτροπή θα προτείνει μια **στρατηγική για την ανανέωση των γενεών στη γαλάζια οικονομία** με σκοπό την προσέλκυση νέων επαγγελματιών σε γαλάζιες σταδιοδρομίες και τη στήριξη της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας και καινοτομίας. Στον τομέα της υπεράκτιας ενέργειας, μια σύμπραξη στο πλαίσιο του **συμφώνου για τις δεξιότητες** θα προσφέρει κατάρτιση σε 124 χιλιάδες άτομα σχετικά με τις υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έως το 2030.

Τέλος, **οι επενδύσεις στην ψηφιακή συνδεσιμότητα και τη συνδεσιμότητα των μεταφορών** είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη και την πρόσβαση σε υπηρεσίες στις παράκτιες περιοχές. Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής για να βελτιώσουν τόσο τη φυσική όσο και την ψηφιακή συνδεσιμότητα. Κατά την περίοδο 2021-27, η πολιτική συνοχής διέθεσε 40 δισ. EUR για τη στήριξη των στόχων ψηφιακής μετάβασης της ΕΕ, κατά κύριο λόγο για τη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος και την ενίσχυση της συνδεσιμότητας. Οι ανάγκες αυτές είναι ιδιαίτερα πιεστικές στις λιγότερο ανεπτυγμένες και απομακρυσμένες παράκτιες περιοχές και εδάφη, ιδίως στην περίπτωση των νησιών, όπως αναφέρεται στη στρατηγική της ΕΕ για τα νησιά. **Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τις υφιστάμενες δυνατότητες στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» για το υπόλοιπο της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού (2026 και 2027)** και να προετοιμαστούν για την εφαρμογή βάσει του νέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Εμβληματικές δράσεις – Η Επιτροπή:

- **στο πλαίσιο του οράματος για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια με ορίζοντα το 2040**, θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην ανθεκτικότητα, τη βιωσιμότητα και την ευημερία των παράκτιων κοινοτήτων·
- **στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας OceanEye**, θα στηρίζει τους παράκτιους συμφεροντούχους ώστε να αξιοποιήσουν στο έπακρο τα δεδομένα για τους ωκεανούς για την ανθεκτικότητα και την ανάπτυξή τους·
- **θα στηρίξει τον κλάδο** για την πιλοτική εφαρμογή λύσεων διπλής χρήσης και για την ανάπτυξη **προτύπων διαλειτουργικότητας σε επίπεδο ΕΕ για τα σκάφη και τις τεχνολογίες διπλής χρήσης**, με βάση μορφότυπους OceanEye·
- **ως μέρος της αναθεώρησης του πλαισίου για τον ΘΧΣ βάσει της ευρωπαϊκής πράξης για τους ωκεανούς**, θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες των παράκτιων κοινοτήτων·

- θα στηρίξει την ανάπτυξη μεθοδολογίας πιστοποίησης ως επόμενο βήμα προς τις πιστώσεις γαλάζιου άνθρακα·
- θα στηρίξει τη δημιουργία συνεργατικών σχηματισμών και αλυσίδων αξίας γαλάζιας βιοοικονομίας στις παράκτιες κοινότητες μέσω μιας προσέγγισης τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων, στο πλαίσιο της μελλοντικής πρωτοβουλίας της ΕΕ για την καινοτομία στη γαλάζια βιοοικονομία.

2.2. Ανθεκτικές παράκτιες κοινότητες

Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως η άνοδος της στάθμης και της θερμοκρασίας της θάλασσας, η διάβρωση των ακτών, οι πλημμύρες, τα κύματα θύελλας, η εισχώρηση αλατούχων υδάτων και η υποβάθμιση των οικοσυστημάτων επηρεάζουν όλο και περισσότερο τις ακτές της ΕΕ. Απειλούν την υγεία και την ασφάλεια των ανθρώπων, τις υποδομές, την ασφάλεια των υδάτων και των τροφίμων, τις αποτιμήσεις περιουσιακών στοιχείων και τα ασφάλιστρα κινδύνου, τις τοπικές οικονομίες και το περιβάλλον. Η πρώτη **ευρωπαϊκή εκτίμηση κλιματικών κινδύνων**¹⁶ προσδιόρισε τις **παράκτιες περιοχές** που βρίσκονται μεταξύ των πλέον **εκτεθειμένων** σε κλιματικούς κινδύνους. Οι επιπτώσεις αυτές θέτουν επίσης όλο και περισσότερο σε κίνδυνο τους χώρους πολιτιστικής και παγκόσμιας κληρονομιάς.

Χωρίς μέτρα μετριασμού και προσαρμογής, οι **ετήσιες ζημιές** από τις παράκτιες πλημμύρες στην ΕΕ θα μπορούσαν να εκτοξευθούν από 1,25 δισ. EUR σήμερα σε 93 δισ. EUR έως 961 δισ. EUR έως το τέλος του αιώνα, και να επηρεάσουν από 1,5 έως 3 εκατομμύρια ανθρώπους¹⁷. Και όμως, κάθε 1 δισ. EUR που επενδύεται στην προσαρμογή θα μπορούσε να μειώσει τις πιθανές ζημιές από πλημμύρες κατά 14 δισ. EUR¹⁸. Η ανθεκτικότητα των ακτών συνιστά βασικό στοιχείο της στρατηγικής της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή¹⁹. Μέσω των **αποστολών της ΕΕ: Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και αποκατάσταση των ωκεανών και των υδάτων μας**²⁰, η Επιτροπή βοηθά τις κοινότητες να αξιολογούν τους κλιματικούς κινδύνους, να αναπτύσσουν στρατηγικές προσαρμογής και να θέτουν σε εφαρμογή λύσεις. Οι αποστολές λειτουργούν σε συνέργεια και προωθούν από κοινού σχεδιασμένες, συστημικές προσεγγίσεις, με ιδιαίτερη προσοχή σε λύσεις που βασίζονται στη φύση, οι οποίες ενισχύουν την ανθεκτικότητα των ακτών στις κλιματικές επιπτώσεις, όπως οι πλημμύρες, η διάβρωση και η άνοδος της στάθμης των θαλασσών. Έως το τέλος του 2026, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα δρομολογήσει τρία νέα εμβληματικά έργα της αποστολής για την προσαρμογή, με στήριξη από την ΕΕ ύψους περίπου 30 εκατ. EUR. Τα έργα αυτά θα επιδείξουν ολοκληρωμένες λύσεις προσαρμογής σε κομβικά σημεία για το παράκτιο κλίμα, όπου οι πολλαπλοί και σύνθετοι κλιματικοί κίνδυνοι καθιστούν αναγκαίες συντονισμένες αποκρίσεις.

Η χρηματοδότηση της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων της πολιτικής συνοχής, παρέχει σημαντική στήριξη στη δράση για το κλίμα σε όλα τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες την περίοδο 2021-2027. Εντούτοις, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά επενδυτικά κενά και κενά πολιτικής σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. **Η Επιτροπή, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), θα εξετάσει τη δυνατότητα χαρτογράφησης, σε επίπεδο ΕΕ, των υφιστάμενων επενδυτικών διαύλων και των δυνητικών νέων επενδυτικών ευκαιριών για την προσαρμογή των ακτών, του κόστους και των οφελών τους υπό το πρίσμα της μελλοντικής κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, η Επιτροπή θα**

¹⁶ European Climate Risk Assessment (Ευρωπαϊκή εκτίμηση κλιματικών κινδύνων) (EUCRA) — Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος.

¹⁷ JRC PESETA IV - Εργασία 6

¹⁸ Έκθεση του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP) του 2023 σχετικά με το χάσμα προσαρμογής

¹⁹ COM (2021) 82 final, όπου η τοπική προσαρμογή προσδιορίζεται ως μία από τις τρεις οριζόντιες προτεραιότητες.

²⁰ Αποστολή της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και EU Mission: Αποκατάσταση των ωκεανών και των υδάτων μας

χρησιμοποιήσει την τεχνική συμβουλευτική υποστήριξη της ΕΤΕπ (π.χ. τη JASPERS²¹ και άλλες σχετικές συμβουλευτικές εντολές) προκειμένου να παρασχεθεί στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων με σκοπό την κατάρτιση των επενδυτικών στρατηγικών και έργων των παράκτιων κοινοτήτων. Στη συνέχεια, τα έργα αυτά θα μπορούν να λαμβάνουν στήριξη από συνδυασμό επιχορηγήσεων της ΕΕ και δανειοδοτικών μέσων της ΕΤΕπ, ειδικά για τις μικρές και μεσαίες αρχές, για την κατάρτιση έργων ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή. Παράλληλα, η Επιτροπή θα προωθήσει τη συνεργασία και τις στρατηγικές εταιρικές σχέσεις μεταξύ των εθνικών αρχών και των αρχών των παράκτιων κοινοτήτων χρησιμοποιώντας υφιστάμενα μέσα, όπως η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία, οι κοινότητες Regio Peer2Peer και η JASPERS.

Για να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα των παράκτιων κοινοτήτων, η Επιτροπή έχει προσδιορίσει διάφορες προτεραιότητες σε ενωσιακό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο: **i) βελτίωση των γνώσεων και της ευαισθητοποίησης** σχετικά με τους παράκτιους κινδύνους, με την υποστήριξη του OceanEye και του αναδύμενου εργαλείου του, της πλατφόρμας Digital Twin of the Ocean (ψηφιακό δίδυμο του ωκεανού)· **ii) καλύτερη χαρτογράφηση των επενδυτικών αναγκών**· **iii) ενίσχυση του σχεδιασμού και της διακυβέρνησης των επενδύσεων** και αποσαφήνιση της ευθύνης για τους κινδύνους στα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης· **iv) στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων** για την υλοποίηση έργων ανθεκτικότητας· **v) κινητοποίηση επενδύσεων** για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της. Οι προσπάθειες αυτές θα βασιστούν σε υφιστάμενα και αναδύμενα εργαλεία, όπως το Climate-ADAPT, το EMODnet και η πλατφόρμα Digital Twin of the Ocean. Η τελευταία, η οποία αναπτύχθηκε σε συνέργεια με την πρωτοβουλία «Προορισμός η Γη», θα παρέχει πληροφορίες σε σχεδόν πραγματικό χρόνο σχετικά με τις ωκεάνιες και παράκτιες συνθήκες. Με τον τρόπο αυτόν, θα ενισχυθεί η ικανότητα των αρχών να προβλέπουν και να αντιμετωπίζουν επικίνδυνες καταστάσεις, να χαρτογραφούν τους κινδύνους και να στοχεύουν καλύτερα τα μέτρα πρόληψης στην προστασία των ανθρώπων, των υποδομών, των οικοσυστημάτων και των τοπικών επιχειρήσεων.

Οι λύσεις που βασίζονται στη φύση μπορούν επίσης να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές, καθώς αποφέρουν περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά οφέλη και ενισχύουν παράλληλα την ανθεκτικότητα των ακτών. Το 2026 η Επιτροπή θα προτείνει ένα **ευρωπαϊκό πλαίσιο για την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή** με σκοπό την ενσωμάτωση των μελλοντικών κλιματικών κινδύνων στις πολιτικές, τις επενδυτικές αποφάσεις και τη διαχείριση κινδύνων της ΕΕ. Ως εκ τούτου, οι αρχές ενθαρρύνονται να **ενσωματώσουν την άνοδο της στάθμης της θάλασσας και τους κλιματικούς κινδύνους στη διαχείριση των παράκτιων ζωνών και στον χωροταξικό σχεδιασμό**. Πρωτοβουλίες όπως το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους θα στηρίξουν επίσης τις παράκτιες πόλεις μέσω καινοτόμων και αναπαραγωγικών λύσεων ανθεκτικότητας, ενώ η επικείμενη **ευρωπαϊκή πράξη για τους ωκεανούς** αποσκοπεί στην ενίσχυση της ενσωμάτωσης της κλιματικής αλλαγής στον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό.

Η **συνδιαχείριση με τη συμμετοχή τοπικών συμφεροντούχων**, ιδίως των αλιέων, στον χαρακτηρισμό και τη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών μπορεί να βελτιώσει τα αποτελέσματα όσον αφορά τη διατήρηση, καθώς και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των μέτρων. Συνδυάζοντας την επιστήμη με τις τοπικές γνώσεις, μπορεί να αυξήσει τη συμμόρφωση, να μειώσει τις συγκρούσεις και να υποστηρίξει την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Μπορεί επίσης να αποφέρει τοπικά οφέλη μέσω θέσεων εργασίας στους τομείς της αποκατάστασης, της παρακολούθησης και της επιστασίας, καθώς και μέσω εσόδων από την αποκατάσταση της φύσης και τις πιστώσεις γαλάζιου άνθρακα. Η Επιτροπή **ενθαρρύνει τις**

²¹ [JASPERS - Κοινή βοήθεια για τη στήριξη έργων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες.](#)

δραστηριότητες τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων στις παράκτιες και αλιευτικές περιοχές (ΟΤΔΑ / ΟΤΔ) να υποστηρίζουν τα έργα επιστασίας και αποκατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος, καθώς και τα έργα που βασίζονται στη φύση. Τα κράτη μέλη καλούνται επίσης να μεριμνήσουν για την ενεργό συμμετοχή των παράκτιων κοινοτήτων στη λήψη των αποφάσεων που αφορούν προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές.

Οι παράκτιες κοινότητες είναι επίσης καίριας σημασίας **για την ασφάλεια και την ανθεκτικότητα της Ευρώπης**. Πολλές βρίσκονται κατά μήκος των εξωτερικών θαλάσσιων συνόρων της ΕΕ και αντιμετωπίζουν αυξανόμενες πιέσεις στον τομέα της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων υβριδικών απειλών, δολιοφθοράς και κινδύνων που συνδέονται με συνεχιζόμενες συγκρούσεις, όπως μη επανδρωμένα αεροσκάφη και πλωτές θαλάσσιες νάρκες. Οι απειλές αυτές μπορούν να διαταράξουν την αλιεία, τις θαλάσσιες μεταφορές και άλλες οικονομικές δραστηριότητες, ενώ παράλληλα υπονομεύουν την επιτήρηση των συνόρων και διευκολύνουν το διασυνοριακό έγκλημα. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει επίσης να δοθεί στην προστασία και την ανθεκτικότητα των **κρίσιμων παράκτιων και θαλάσσιων υποδομών**, συμπεριλαμβανομένων των λιμένων, των υπεράκτιων ενεργειακών υποδομών και των υποβρύχιων καλωδίων. Οι παράκτιοι συμφεροντούχοι, συμπεριλαμβανομένων των αλιέων, των λιμενικών αρχών και των τοπικών ναυτιλιακών φορέων, μπορούν να συμβάλουν στην επίγνωση καταστάσεων στη θάλασσα μέσω της εθελοντικής αναφοράς ασυνήθιστων ή ύποπτων δραστηριοτήτων στη θάλασσα, σύμφωνα με τα εθνικά πλαίσια.

Επιπλέον, η **ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας στις παράκτιες περιοχές είναι απαραίτητη** για τη διασφάλιση της προστασίας των υποδομών ζωτικής σημασίας και για την ενίσχυση των ικανοτήτων επιτήρησης και ταχείας αντίδρασης στον θαλάσσιο τομέα. Στο πλαίσιο αυτό, οι προηγμένες ψηφιακές ικανότητες, όπως η πρωτοβουλία «Προορισμός η Γη» και τα ψηφιακά της δίδυμα υψηλής ευκρίνειας για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τα ακραία καιρικά φαινόμενα μπορούν να στηρίξουν τις αρχές και τις παράκτιες κοινότητες μέσω της βελτιωμένης επίγνωσης καταστάσεων και πρόβλεψης κινδύνων καθώς και συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και προσομοίωσης πολύπλοκων σεναρίων που σχετίζονται με το κλίμα και την ασφάλεια.

Για να αυξηθεί η ετοιμότητα και να καλυφθούν περισσότερες κοινότητες, **η Επιτροπή θα επεκτείνει την πρωτοβουλία CoastWAVE²²** ενσωματώνοντας τοπικές εκτιμήσεις επικινδυνότητας και εξατομικευμένα συστήματα προειδοποίησης, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι προειδοποιήσεις θα φθάνουν στις παράκτιες κοινότητες. Οι προσπάθειες αυτές ευθυγραμμίζονται με τη **στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια στη θάλασσα**, τη **στρατηγική της ΕΕ για τους λιμένες**, τη **στρατηγική της ΕΕ για την Ένωση Ετοιμότητας** και τη μελλοντική **Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ασφάλειας**, και ανταποκρίνονται στην ανάγκη για μεγαλύτερη ανθεκτικότητα και ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους σε όλες τις παράκτιες περιοχές. Σύμφωνα με τις στρατηγικές αυτές, οι αρχές θα πρέπει να ενισχύσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους κοντά σε λιμενικές περιοχές, ώστε οι κάτοικοι να μπορούν να αντιδρούν αποτελεσματικά σε περίπτωση συμβάντων.

Ως **φύλακες των ωκεανών**, οι παράκτιες κοινότητες διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην προστασία των θαλάσσιων πόρων και οικοσυστημάτων ενώ υποστηρίζουν παράλληλα τα μέσα διαβίωσης, την επισιτιστική ασφάλεια και τις δραστηριότητες βιώσιμης γαλαζίας οικονομίας. Οι παράκτιες κοινότητες βρίσκονται στο επίκεντρο της προσέγγισης «από την πηγή έως τη θάλασσα» και είναι απαραίτητες για τη **διατήρηση και αποκατάσταση** του παράκτιου και θαλάσσιου περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της εξαιρετικά πλούσιας βιοποικιλότητας των εξόχως απόκεντρων περιοχών.

²² [CoastWAVE 2.0 | UCP Knowledge Network](#)

Οι λιμένες αποτελούν βασικούς παράκτιους **κόμβους για την κυκλικότητα και τον έλεγχο της ρύπανσης**. Στο πλαίσιο της στρατηγικής για τους λιμένες, η Επιτροπή θα τις υποστηρίξει στην επιτέλεση του ρόλου αυτού απλουστεύοντας τα τεχνικά κριτήρια, εξορθολογίζοντας την αδειοδότηση και εκδίδοντας κατευθυντήριες γραμμές προς τα κράτη μέλη.

Παρά τις σημαντικές προσπάθειες προστασίας και αποκατάστασης και την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά τη βιώσιμη διαχείριση της αλιείας, **τα παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα εξακολουθούν να υφίστανται μεγάλη πίεση** από τη ρύπανση, τον ευτροφισμό, την υπεραλίευση, τη διάβρωση και την κλιματική αλλαγή. Περίπου **το 80 % των προστατευόμενων θαλάσσιων και χερσαίων οικοτόπων στην Ευρώπη** βρίσκεται σε υποβαθμισμένη ή κακή κατάσταση, ενώ **το 62 % των ποταμών, των λιμνών και των παράκτιων περιοχών** βρίσκεται σε υποβαθμισμένη οικολογική κατάσταση²³. Το γεγονός αυτό έχει αρνητικές συνέπειες για τη δημόσια υγεία και μειώνει την ασφάλεια και την ελκυστικότητα των παράκτιων περιοχών. Υπονομεύει επίσης τον θεμελιώδη πυλώνα για τη βιωσιμότητα των τομέων της γαλάζιας οικονομίας, όπως η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια. Η αποτελεσματικότερη **εφαρμογή και επιβολή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ είναι ουσιαστικής σημασίας**, παράλληλα με στοχευμένα μέτρα αποκατάστασης βάσει του κανονισμού για την αποκατάσταση της φύσης²⁴. Τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλουν εθνικά σχέδια αποκατάστασης έως τον Σεπτέμβριο του 2026, ημερομηνία που θα αποτελέσει καθοριστικό ορόσημο για μια πιο συντονισμένη διατήρηση των παράκτιων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων. Η προγραμματισμένη αναθεώρηση της οδηγίας-πλαίσου για τη θαλάσσια στρατηγική στην επικείμενη ευρωπαϊκή πράξη για τους ωκεανούς αποσκοπεί στην ενίσχυση της προστασίας του περιβάλλοντος, στην απλούστευση των διατάξεων και στην ενίσχυση της συνοχής με το κεκτημένο της ΕΕ.

Μέσω των αποστολών του προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη» «Αποκατάσταση των ωκεανών και των υδάτων μας»²⁰ και «Ευρωπαϊκή συμφωνία για το έδαφος»²⁵, η ΕΕ υποστηρίζει ήδη τις παράκτιες κοινότητες, αναπτύσσοντας και δοκιμάζοντας καινοτόμες λύσεις για την αποκατάσταση και τη διαχείριση των ακτών —συμπεριλαμβανομένης της κατακράτησης υδάτων και της ρύπανσης από θρεπτικές ουσίες— καθώς και πρακτικές αναγεννητικής γαλάζιας οικονομίας. Η **στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για τους ωκεανούς και τα ύδατα** θα συμβάλει στην κλιμάκωση της προσέγγισης «από την πηγή έως τη θάλασσα» μέσω της καινοτομίας στη διαχείριση των υδάτων και της βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των υδάτων. Τα ταμεία της ΕΕ —όπως τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, το ETΘΑΥ και το LIFE— στηρίζουν ήδη επενδύσεις στη βιοποικιλότητα, την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων και την κυκλική οικονομία σε όλες τις παράκτιες περιοχές.

Εμβληματικές δράσεις – Η Επιτροπή:

- *θα προωθήσει δομημένες συμπράξεις συνδιαχείρισης (με τη συμμετοχή των αλιέων) για προστατευόμενες περιοχές και θα υποστηρίξει τα κράτη μέλη και τις τοπικές αρχές ώστε να ενσωματώσουν τη συμμετοχή των συμφεροντούχων στον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την περιοδική επανεξέταση των σχεδίων·*
- *από κοινού με την ΕΤΕπ, θα διερευνήσει, αφενός, τη διεξαγωγή χαρτογράφησης των επενδύσεων σε επίπεδο ΕΕ για την προσαρμογή των ακτών και, αφετέρου, τη χρήση της*

²³ [The EU's Environment 2025](#) Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, 2025 και [Copeinicus Marine Ocean State Report \(OSR\)](#).

²⁴ Οδηγία 79/409/ΕΟΚ, οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, οδηγία 2008/56/ΕΚ και κανονισμός (ΕΕ) 2024/1991.

²⁵ [Αποστολή της ΕΕ: Ευρωπαϊκή συμφωνία για το έδαφος](#)

τεχνικής συμβουλευτικής υποστήριξης της ΕΤΕπ για την παροχή υποστήριξης για την ανάπτυξη ικανοτήτων·

- *θα προωθήσει τη συνεργασία και τις στρατηγικές εταιρικές σχέσεις μεταξύ των εθνικών αρχών και των αρχών των παράκτιων κοινοτήτων·*
- *θα επεκτείνει την πρωτοβουλία CoastWAVE ώστε να συμπεριλάβει περισσότερες κοινότητες σε τοπικές αξιολογήσεις κινδύνων και σε προσαρμοσμένα συστήματα προειδοποίησης.*

2.3. Βιώσιμες παράκτιες κοινότητες

Η πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την ψηφιακή συνδεσιμότητα και τη συνδεσιμότητα των μεταφορών, καθώς και την οικονομικά προσιτή στέγαση, είναι απαραίτητη για να παραμείνουν οι παράκτιες κοινότητες ελκυστικές και βιώσιμες, ιδίως για τις νέες και τους νέους. Οι υπηρεσίες αυτές είναι επίσης ζωτικής σημασίας για να διασφαλιστεί το δικαίωμα παραμονής των ανθρώπων στον τόπο τους²⁶. Ωστόσο, οι παράκτιες κοινότητες σε ολόκληρη την ΕΕ αντιμετωπίζουν πολύ διαφορετικές οικονομικές πραγματικότητες και εδαφικές προκλήσεις, ιδίως σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές.

Το **μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ**²⁷ παρέχει ένα ολιστικό πλαίσιο της ΕΕ για την αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών αναγκών των αγροτικών παράκτιων περιοχών που βρίσκονται αντιμέτωπες με γεωγραφικούς περιορισμούς, κενά προσβασιμότητας και μείωση του πληθυσμού. Η πρώτη **στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας**, η οποία εκδόθηκε στις 6 Μαΐου 2026, και το επικείμενο **αγροτικό σχέδιο δράσης της ΕΕ**, το οποίο πρόκειται να εκδοθεί αργότερα εφέτος, θα στηρίξουν περαιτέρω τις προσπάθειες αυτές.

Η **οικονομική προσιτότητα της στέγασης** δέχεται ιδιαίτερα έντονες πιέσεις σε ορισμένες γειτονίες, ιδίως στις πόλεις, αλλά και σε άλλους δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς²⁸. Η αυξανόμενη ζήτηση λόγω των τουριστικών ροών, των βραχυχρόνιων μισθώσεων, των δευτερευουσών κατοικιών, των κενών κατοικιών, της επενδυτικής ζήτησης ή άλλων μορφών μη πρωτογενούς χρήσης κατοικιών ενέχει ολοένα και μεγαλύτερο κίνδυνο εκτοπισμού των τοπικών πληθυσμών και περιορισμού της πρόσβασης σε στέγαση για τα άτομα που εργάζονται σε θέσεις κρίσιμης σημασίας. Η αναβάθμιση της κοινωνικής στέγασης μπορεί να αποτελέσει σημαντική επιλογή πολιτικής για τους παράκτιους δήμους. Η επικείμενη πανευρωπαϊκή επενδυτική πλατφόρμα για οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση θα εργαστεί για την κινητοποίηση χρηματοδότησης για κοινωνική και οικονομικά προσιτή στέγαση. Παράλληλα, όπως εξαγγέλθηκε στο ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης, η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση **νομοθετικής πράξης για την οικονομικά προσιτή στέγαση** για να βοηθήσει τις δημόσιες αρχές να εντοπίζουν περιοχές υπό στεγαστική πίεση και, με πλήρη σεβασμό της επικουρικότητας, να τους δώσει τη δυνατότητα να λαμβάνουν αναλογικά μέτρα για τη διασφάλιση της οικονομικής προσιτότητας της στέγασης. Εξάλλου, ο **κανονισμός για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις ακινήτων**²⁹, ο οποίος εφαρμόζεται από τις 20 Μαΐου του 2026, θα αυξήσει τη διαφάνεια και θα βοηθήσει τις δημόσιες αρχές να ρυθμίσουν την αγορά με αναλογικό τρόπο, δεδομένου ότι επιβάλλει την υποχρεωτική καταχώριση των εκμισθωτών και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ ψηφιακών πλατφορμών και εθνικών αρχών όσον αφορά τις

²⁶Σύμφωνα με την επικείμενη [στρατηγική για το δικαίωμα παραμονής](#).

²⁷ COM/2021/345 final.

²⁸ SWD(2025) 1053/2 — Understanding the housing crisis (Κατανόηση της στεγαστικής κρίσης).

²⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1028.

πραγματικές συναλλαγές. Το τρέχον ΠΔΠ στηρίζει ήδη τις προσπάθειες για την αντιμετώπιση των ελλείψεων οικονομικά προσιτής και ποιοτικής στέγασης με τουλάχιστον 43 δισ. EUR³⁰ μέσω των ταμείων της πολιτικής συνοχής, του InvestEU, του LIFE, του προγράμματος για την ενιαία αγορά και του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», καθώς και μέσω του NextGenerationEU, ενώ η ενδιάμεση επανεξέταση της πολιτικής συνοχής κατέστησε δυνατή την ανακατανομή επιπλέον 3,3 δισ. EUR στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ στην προτεραιότητα της οικονομικά προσιτής και κοινωνικής στέγασης. Όσον αφορά το μέλλον, το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα θα χρηματοδοτήσει επενδύσεις για την ενεργειακή απόδοση, την ανακαίνιση κτιρίων και την καθαρή θέρμανση και ψύξη. **Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αυξήσουν τις επενδύσεις** στη στέγαση και τις συναφείς υπηρεσίες στις παράκτιες κοινότητες που υφίστανται στεγαστική πίεση, ιδίως για τις πλέον ευάλωτες ομάδες.

Οι ακτές της ΕΕ φιλοξενούν επίσης μια πλούσια **θαλάσσια κληρονομιά** που συμπεριλαμβάνει θαλάσσιους χώρους παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO³¹, τοπικές παραδόσεις, διατροφική κουλτούρα, πρακτικές και χειροτεχνίες που στηρίζουν την ταυτότητα των κοινοτήτων και τις διαγενεακές αξίες. Δραστηριότητες όπως η αλιεία μικρής κλίμακας και η παραδοσιακή αλιεία, η υδατοκαλλιέργεια, η ναυπηγική και η ναυτιλία βρίσκονται στο επίκεντρο του κοινωνικού και πολιτιστικού ιστού. Η μοναδική συμβολή τους στην τοπική ταυτότητα θα πρέπει να αναγνωρίζεται σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

Πρωτοβουλίες όπως ο συνασπισμός **EU4Ocean για τον γραμματισμό σχετικά με τους ωκεανούς** θα συνεχίσουν να ευαισθητοποιούν σχετικά με την πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική σημασία των ωκεανών, αναδεικνύοντας τη θαλάσσια κληρονομιά των παράκτιων κοινοτήτων και στηρίζοντας τη διαγενεακή γνώση και τη διαχείριση των ωκεανών. Ο **μηχανισμός για το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους (NEB)** και το **εργαστήριο για τις παράκτιες και νησιωτικές κοινότητες του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους** προσφέρουν επίσης ευκαιρίες για παράκτια έργα που συνδυάζουν τη βιωσιμότητα, τον σχεδιασμό, τον πολιτισμό και την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τις τοπικές κοινότητες να συνεχίσουν να προωθούν πρωτοβουλίες για τη γαλάζια και θαλάσσια κληρονομιά μέσω της ΤΑΠΤΚ και των ΟΤΔΑ της καθώς και άλλων προγραμμάτων και πρωτοβουλιών σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Εμβληματικές δράσεις – Η Επιτροπή:

- *θα υποβάλει πρόταση νομοθετικής πράξης για την οικονομικά προσιτή στέγαση με σκοπό την υποστήριξη των δημόσιων αρχών στον εντοπισμό περιοχών υπό στεγαστική πίεση και θα τους δώσει τη δυνατότητα, με πλήρη σεβασμό της επικουρικότητας, να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία και την προώθηση της οικονομικής προσιτότητας της στέγασης στις εν λόγω περιοχές·*
- μέσω του **μηχανισμού για το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους (NEB)** και της δρομολόγησης του **εργαστηρίου για τις παράκτιες και νησιωτικές κοινότητες του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους** θα προσφέρει ευκαιρίες για παράκτια έργα που συνδυάζουν τη βιωσιμότητα, τον σχεδιασμό, τον πολιτισμό και την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή.

³⁰ Ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης, COM(2025) 1025 final.

³¹ [World Heritage Centre - World Heritage Marine Programme](#)

3. Υλοποίηση της στρατηγικής

3.1. Χρηματοδότηση

Η πρόσβαση της γαλάζιας οικονομίας σε χρηματοδότηση αυξάνεται σταθερά. Μέσω της **πλατφόρμας BlueInvest**, η ΕΕ στηρίζει νεοφυείς επιχειρήσεις και ΜΜΕ για την ανάπτυξη και την επέκταση καινοτόμων ωκεάνιων τεχνολογιών και υπηρεσιών, μεταξύ άλλων σε παράκτιες περιοχές, με την παροχή καθοδήγησης, αντιστοίχισης επενδυτών και στήριξης για τη συγκέντρωση κεφαλαίων. Το επενδυτικό μέσο για τη γαλάζια οικονομία —το οποίο υποστηρίζεται από το ΕΤΘΑΥ και το InvestEU και υλοποιείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ETE)— αποσκοπεί στην κινητοποίηση έως και 1 δισ. EUR σε επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου έως το 2028. Επιπλέον, η **Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ)** **διαδραματίζει επίσης κείριο ρόλο**, με μέσες ετήσιες επενδύσεις ύψους περίπου 2,6 δισ. EUR σε έργα γαλάζιας οικονομίας και προστασίας των ακτών.

Η ενίσχυση της συνεργασίας και των συνεργειών με τις εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και άλλα πολυμερή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της πρόσβασης των παράκτιων επιχειρήσεων και κοινοτήτων σε χρηματοδότηση, τεχνικές συμβουλευτικές υπηρεσίες και στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων. Ο **κανονισμός της ΕΕ για την ταξινόμηση** συμβάλλει επίσης στον προσανατολισμό των επενδύσεων προς δραστηριότητες που συντελούν στη βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και θαλάσσιων πόρων³². Επιπλέον, τα νομοθετικά προγράμματα³³ θα διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στην αποδέσμευση ιδιωτικών κεφαλαίων. Με τη μείωση του κόστους των μακροπρόθεσμων επενδύσεων μετοχικού κεφαλαίου και την αναγνώριση του αποτελέσματος μείωσης του κινδύνου που αποφέρουν οι ενωσιακές ή εθνικές εγγυήσεις στις κεφαλαιακές απαιτήσεις, αυτά τα νομοθετικά προγράμματα μπορούν να ενθαρρύνουν τις επενδύσεις.

Η **πολιτική συνοχής, η κοινή γεωργική πολιτική και οι θαλάσσιες πολιτικές** της ΕΕ εξακολουθούν να στηρίζουν τη βιώσιμη ανάπτυξη σε όλες τις παράκτιες περιοχές, σε συνδυασμό με πρωτοβουλίες ανάπτυξης ικανοτήτων, όπως το TAIEX-REGIO Peer2Peer³⁴ και το FAMENET για ομάδες τοπικής δράσης.

Όσον αφορά το μέλλον, το προτεινόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034 προσφέρει νέες ευκαιρίες στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες για την ενίσχυση των παράκτιων κοινοτήτων. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται **να ευθυγραμμίσουν τα εθνικά και περιφερειακά τους σχέδια εταιρικής σχέσης (ΕΠΕΣ) με τους στόχους της παρούσας στρατηγικής** και, σε συνεργασία με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, να στηρίζουν τοποκεντρικές λύσεις προσαρμοσμένες στις τοπικές ανάγκες. Το προτεινόμενο **Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας (ΕΤΑ)**³⁵ θα μπορούσε επίσης να στηρίζει τις επενδύσεις και την καινοτομία σε τομείς της βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας.

Η Επιτροπή θα διαθέσει, ως μέρος της **σύμπραξης για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία**³⁶ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», περισσότερα από 450 εκατ. EUR έως το 2027 σε περισσότερα από 43 έργα E&K που υποστηρίζουν μια κλιματικά ουδέτερη, βιώσιμη και ανταγωνιστική γαλάζια οικονομία, συμπεριλαμβανομένης ειδικής στήριξης για ανθεκτικές παράκτιες κοινότητες και επιχειρήσεις. Έως το τέλος του 2026, οι τοπικές και οι παράκτιες κοινότητες θα συμμετάσχουν επίσης σε πρόσκληση για τεχνική υποστήριξη που θα συμβάλει

³² Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852.

³³ [C\(2025\) 2731 final](#)

³⁴ [Infoforegio - TAIEX-REGIO Peer2Peer](#)

³⁵ COM(2025) 555 final.

³⁶ [Σύμπραξη για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία](#)

στην κατάρτιση θεματολογίων μετάβασης στο πλαίσιο της **αποστολής για τους ωκεανούς και τα ύδατα**³⁷, ώστε τα έργα και οι επενδύσεις να αντιστοιχούν στις τοπικές ανάγκες.

3.2. Διακυβέρνηση

Η αποτελεσματική στήριξη των παράκτιων κοινοτήτων εξαρτάται από μια ισχυρή **προσέγγιση πολυεπίπεδης διακυβέρνησης** και τη στενή συνεργασία μεταξύ των τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και ενωσιακών αρχών. Η ουσιαστική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών φορέων στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των πολιτικών είναι ουσιαστικής σημασίας προκειμένου οι πολιτικές αυτές να αντιστοιχούν στις τοπικές ανάγκες και να συμβάλλουν στην υλοποίηση των προτεραιοτήτων της ΕΕ.

Η ΕΕ έχει δημιουργήσει δομές εδαφικής συνεργασίας και πλατφόρμες διαλόγου που συνδέουν τις παράκτιες κοινότητες με τις περιφερειακές και εθνικές αρχές, τους λιμένες, τη βιομηχανία, τα πανεπιστήμια και την κοινωνία των πολιτών, όπως **οι στρατηγικές της ΕΕ για τις θαλάσσιες λεκάνες και οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ**. Τα πλαίσια αυτά συμβάλλουν στη μετατροπή των προτεραιοτήτων της ΕΕ σε «τοποκεντρικές λύσεις» που ενισχύουν την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, την οικονομική διαφοροποίηση και τις περιφερειακές αξιακές αλυσίδες.

Έως το 2027, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη του Ατλαντικού θα εργαστούν για την επικαιροποίηση της θαλάσσιας στρατηγικής για τον Ατλαντικό, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής κατάρτισης ενός νέου μακροπεριφερειακού πλαισίου για την περιοχή του Ατλαντικού. Παράλληλα, η Επιτροπή, από κοινού με την Ένωση για τη Μεσόγειο και τους εταίρους της Ανατολικής Μεσογείου, θα χαράξει μια νέα στρατηγική για τις θαλάσσιες λεκάνες με σκοπό τη στήριξη μιας βιώσιμης και ανταγωνιστικής γαλάζιας οικονομίας στην περιοχή.

Πρωτοβουλίες όπως η **Ευρωπαϊκή Ημέρα για τη Θάλασσα**, συμπεριλαμβανομένης της ετήσιας εκστρατείας διοργάνωσης τοπικών εκδηλώσεων «Η Ευρωπαϊκή Ημέρα για τη Θάλασσα στη χώρα μου», συμβάλλουν στη σύνδεση των τοπικών κοινοτήτων με τις ευκαιρίες που προσφέρει η ΕΕ και με τις πολιτικές της. Το **δίκτυο γαλάζιων πόλεων της Ευρωπαϊκής Ημέρας για τη Θάλασσα** θα ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών παράκτιων και λιμενικών πόλεων για την προώθηση βιώσιμων θαλάσσιων πολιτικών, θαλάσσιας καινοτομίας και υγιών θαλάσσιων περιβαλλόντων.

Ταυτόχρονα, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά στη συλλογή κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών δεδομένων σε τοπικό επίπεδο σχετικά με τις παράκτιες κοινότητες. Χρησιμοποιώντας υφιστάμενους εναρμονισμένους στατιστικούς ορισμούς, ταξινομήσεις και πλαίσια συλλογής δεδομένων, η Eurostat, μαζί με άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής, θα επιδιώξει να καλύψει αυτά τα κενά, ώστε να βοηθήσει τις τοπικές αρχές και τους συμφεροντούχους να στοχοθετήσουν καλύτερα τα μέτρα, να δώσουν προτεραιότητα στις επενδύσεις και να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα.

Εμβληματική δράση — Η Επιτροπή:

- *θα επικαιροποιήσει τη θαλάσσια στρατηγική για τον Ατλαντικό*³⁸ από κοινού με τα κράτη μέλη που βρέχονται από τον Ατλαντικό, μεταξύ άλλων εξετάζοντας ένα **νέο μακροπεριφερειακό πλαίσιο για τον Ατλαντικό**, και θα παρουσιάσει, από κοινού με την Ένωση για τη Μεσόγειο και τους εταίρους της Ανατολικής Μεσογείου, μια **νέα στρατηγική**

³⁷ Πρόγραμμα εργασίας του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» 2026-2027.

για τη θαλάσσια λεκάνη της Ανατολικής Μεσογείου με σκοπό τη στήριξη μιας βιώσιμης, ανταγωνιστικής γαλάζιας οικονομίας.

4. Συμπεράσματα

Οι παράκτιες κοινότητες της ΕΕ είναι καίριας σημασίας για την οικονομική ευημερία, την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και την πολιτιστική κληρονομιά της ΕΕ. Η στρατηγική της Επιτροπής για ευημερούσες, ανθεκτικές και βιώσιμες παράκτιες κοινότητες προσδιορίζει τις σημαντικότερες ευκαιρίες για την **ενίσχυση** αυτών των περιοχών και τη στήριξη της **μακροπρόθεσμης ανάπτυξής** τους. Η στρατηγική θέτει τους **ανθρώπους** στο επίκεντρό της και παρέχει ένα **συνεκτικό πλαίσιο για την καλύτερη σύνδεση των σχετικών πολιτικών της ΕΕ**. Οικοδομεί επίσης συνέργειες με υφιστάμενες πρωτοβουλίες, ιδίως με τη στρατηγική της ΕΕ για τα νησιά και τη στρατηγική της ΕΕ για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές.

Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για να ευθυγραμμίσει τις μελλοντικές πολιτικές και τα χρηματοδοτικά μέσα με τις ειδικές ανάγκες των παράκτιων κοινοτήτων και να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή τους. Από κοινού με την Προεδρία του Συμβουλίου, η Επιτροπή θα συγκαλέσει **διάσκεψη υψηλού επιπέδου για τα νησιά και τις παράκτιες κοινότητες στις 26 Ιουνίου 2026** όπου θα κηρύξει την έναρξη της εφαρμογής και των δύο στρατηγικών.

Η συνολική πρόοδος θα αξιολογείται με διαφάνεια και σε τακτά διαστήματα μέσω του **πίνακα εργαλείων του συμφώνου για τους ωκεανούς** και της **έκθεσης για την κατάσταση του συμφώνου για τους ωκεανούς**.